

Тема 3. Психодіагностика та види неврозів як коло компетенції психокорекції.

План:

1. Поняття «невроз», його місце в системі захворювань.
2. Види неврозів.
3. Психодіагностика неврозів.

1. Поняття «невроз».

Невроз – психологічний розлад, що характеризується **емоційною** нестабільністю, пригніченістю, **когнітивною** загальмованістю (зниження концентрації уваги, загальмоване мислення, недоступна довготривала пам'ять) та неадекватною **поведінкою**. Неврози характеризуються тимчасовими зворотніми порушеннями психіки функціонального характеру.

Термін «невроз» впровадив шотландський лікар **Вільям Каллен** 1777 року. Основними причинами неврозів є психічні травми, стреси. Стреси можуть виникнути від певних життєвих обставин, захворювань, вживання алкоголю чи наркотичних речовин тощо. Неврози – це патологічні форми реакцій центральної нервової системи на ситуації, які травмують психіку.

Місце неврозу в системі захворювань по В. Франклу

	Симптомологія		
		Фенопсихічна	Феносоматична
Етіологія	Соматогенна	Психоз	Звичайні захворювання
	Психогенна	Психоневроз	Органоневроз

2. Види неврозів.

Реактивні неврози: тривога, страх, obsесивно-компульсивні розлади (ОКР) або невроз нав'язливих станів, панічні атаки, сексуальні порушення (потенції та оргазму, вагінізм).

Психогенні: психогенні шоківі реакції, екзогенна депресія, неприйняття себе, образи, деструктивна заглибленість думками у минуле, конфліктність, апатія, почуття провини.

Невростенія – виснаження нервової системи через перевтому, нестачі відпочинку та сну.

Істерія – демонстративне переживання емоційних реакцій (публічні сльози, сміх, крики).

Психологічні розлади на основі акцентуацій характеру: шизоїдність, істероїдність, психастенія, емоційно-нестійкі розлади.

Ноогенний невроз – конфлікт з совістю, конфлікт цінностей, духовні переживання.

Соматогенні псевдоневрози – дія соматичного в психічному.

Ятрогенні неврози – роль лікаря у виникненні стресу, патологічної реакції.

Колективні неврози – невроз вихідного дня внаслідок екзистенціального вакууму.

3. Психодіагностика неврозів.

Експрес діагностика: представницькі зони ц.н.с.

Для психодіагностики певних видів неврозів можна використовувати такі методики (закриті та проєктивні тести).

Рівень тривоги: методика «Шкала тривожності» Дж. Тейлор, Мінесотський багатомірний особистісний опитувальник (методика MMPI), проєктивний тест «Автопортрет», тест НАД, Діагностика психосоматичного стану людини.

Психогенні неврози: проєктивний тест «Автопортрет», методика діагностики самооцінки Ч.Д. Спілбергера та Ю.Л. Ханіна, тест НАД, Діагностика психосоматичного стану людини.

Психологічні розлади на основі акцентуацій характеру:
Патохарактерологічний тест, ММРІ, тест акцентуації особистості та нервово-психічна неврівноваженість.